

Veel gestelde vragen over het portfolio

Waarom moet je een portfolio hebben?

Bij de invoering van het bachelor-master systeem heeft de Universiteit Utrecht het portfolio ingevoerd. Dit portfolio is een verplicht onderdeel van iedere Utrechtse bacheloropleiding. Je moet het laten zien als je je bachelorexamen aanvraagt. In het Opleidings- en Examenreglementen (OER) van elke opleiding zijn de eisen die aan het portfolio worden gesteld, als volgt geformuleerd:

art. 2.4 – academische vorming

Het portfolio van de student dient naar het oordeel van de examencommissie voldoende bewijzen te bevatten van de academische vorming van de student, in het bijzonder m.b.t.:

- het zelfstandig wetenschappelijk denken en handelen;
- het wetenschappelijk communiceren in de eigen en tenminste één vreemde taal;
- het hanteren van vakwetenschappelijke kennis in een bredere c.q. wijsgerige en maatschappelijke context.

Het portfolio is eigendom van de student, maar de tutor en de studieadviseur moeten het regelmatig kunnen bekijken. Een digitaal portfolio is om die reden handiger dan een portfolio op schrift, zeker als je bedenkt dat het contact met je tutor in de loop van je opleiding minder intensief is.

Wat is de bedoeling van het portfolio?

Het portfolio is geen doel op zich zelf; het is in de eerste plaats een instrument om te **reflecteren** op je eigen ontwikkeling als LAS-student. Je zou het kunnen beschouwen als het dagboek van je academische carrière. Je kunt er verslag doen van je keuzes en je vorderingen. Je kunt er ook je werkstukken in bewaren, vooral die werkstukken waarmee je kunt laten zien dat je vorderingen hebt gemaakt in je studie op het gebied van **academische vorming**. Laat je niet aanpraten dat een portfolio kinderachtig of schools is: in veel opleidingen (b.v. de kunstopleidingen) is het al jaren de normaalste zaak van de wereld dat je middels een portfolio laat zien wat je kunt en reflecteren op kennis en vaardigheden hoort bij een **professionele attitude**.

Waarom ziet het LAS-portfolio er zo uit als het er uit ziet en wat moet ik me voorstellen bij die rollen?

Bij het opzetten van *Liberal arts & sciences* hebben wij ons uitvoerig laten informeren over de ervaringen die men in de VS heeft met dit onderwijsmodel. Zoals je weet, volgt 80% van de Amerikaanse studenten een Liberal arts opleiding. We hebben daar geleerd dat het grootste risico bij een opleiding als deze is, dat niet duidelijk wordt wat de samenhang is tussen je specialisatie (bij ons: de hoofdrichting) en de onderdelen van het *general education* programma. In het slechtste geval weet je van veel onderwerpen een beetje, van een iets meer, maar

zie je niet wat al deze vakgebieden met elkaar te maken hebben. In het beste geval daarentegen vormt je *Liberal arts & sciences* opleiding jou tot een "kritische academicus met een brede algemene ontwikkeling, goed ontwikkelde intellectuele en wetenschappelijke vaardigheden en een interdisciplinaire attitude" (zie 'doel van de opleiding' op de website).

Om te bevorderen dat jij tijdens je opleiding voor ogen blijft houden wat voor soort academicus je met *Liberal arts & sciences* wilt worden (anders gezegd: om te bevorderen dat je doelgericht studeert), hebben we het beeld dat wij voor ogen hebben van een LAS-bachelor ontleed in een viertal aspecten, die we 'rollen' hebben genoemd: de specialist, de intellectueel, de onderzoeker en de professional. Deze rollen verwijzen naar een aspect van de academicus die je bent na een afgeronde LAS-opleiding. De beschrijvingen van de rollen vind je in je portfolio. Daarin word je ook geacht je ontwikkeling op elk van de vier aspecten bij te houden.

De vier genoemde rollen/aspecten corresponderen met de zgn. **eindtermen** van de opleiding. De eindtermen beschrijven de competenties waarover je beschikt aan het eind van je opleiding. Het onderwijsprogramma moet zo in elkaar zitten dat daarmee de eindtermen kunnen worden bereikt. De eindtermen van LAS vind je in de studiegids en op de website. Elke rol in het portfolio correspondeert met een aantal van deze eindtermen en wel als volgt:

Rol/aspect	Corresponderende eindtermen
Intellectueel	<ul style="list-style-type: none"> ➤ De student heeft een interdisciplinaire attitude en een goed niveau van algemene en culturele ontwikkeling. ➤ De student heeft kennis van de wetenschappelijke benaderingswijzen die bij de diverse wetenschappen worden gehanteerd. ➤ De student heeft inzicht in de samenhang der wetenschappen. ➤ De student heeft het vermogen zich snel het vocabulaire eigen te maken van een nieuw vakgebied. ➤ De student kan een metastandpunt innemen ten aanzien van de verschillende vakwetenschappen. ➤ De student heeft een open oog voor wetenschappelijke en maatschappelijke ontwikkelingen.
Specialist	<ul style="list-style-type: none"> ➤ De student beschikt over specialistische kennis in één of meer wetenschapsdisciplines. ➤ De student beschikt over denk- en redeneervaardigheden die nodig zijn voor adequate wetenschapsbeoefening en -toepassing in het betreffende vakgebied.
Onderzoeker	<ul style="list-style-type: none"> ➤ De student heeft basiservaring met de werkwijze van onderzoekers (dus met het wetenschappelijk verantwoord opzetten, uitvoeren en rapporteren van een onderzoeksproject). ➤ De student beschikt over denk- en redeneervaardigheden die nodig zijn voor adequate wetenschapsbeoefening en -toepassing. ➤ De student is in staat bevindingen op heldere wijze schriftelijk te rapporteren en mondeling te presenteren

	en kan zich zowel mondeling als schriftelijk goed uitdrukken in de Nederlandse taal.
Professional	<ul style="list-style-type: none"> ➤ De student werkt zelfstandig en doelgericht, reflecteert op eigen functioneren, is in staat doelen te stellen en keuzes te maken. ➤ De student heeft de attituden en vaardigheden die nodig zijn voor levenslang leren en professionele groei. ➤ De student is in staat projecten planmatig op te zetten en uit te voeren; hij/zij kan werken in teamverband en heeft de daarvoor benodigde sociale en communicatieve vaardigheden.

Moet je per se het format van het LAS-portfolio gebruiken?

Nee, dat hoeft niet. Je mag in het LAS-portfolio veranderingen aanbrengen en je mag ook zelf iets ontwerpen, een eigen website bijvoorbeeld. Je moet wel rekening houden met de volgende eisen:

1. Je portfolio moet goed leesbaar zijn en toegankelijk voor je tutor en de studieadviseur.
2. Er moet een studieplan in staan, waaraan je per cursus, als je die hebt afgerond, je eindcijfer toevoegt.
3. Er moet regelmatig een reflectiemoment ingebouwd worden. Het LAS-portfolio geeft aan: een maal per semester; dat is zo ongeveer het minimum.
4. Je moet bewijsmateriaal kunnen toevoegen, door middel waarvan je je ontwikkeling kunt aantonen.